

ШИИТА, ШИИИЪ ШИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 34.

ЖОІ, 23. АВГУСТ.

1851.

(Фінеа дін Берріе.)

Domnitor, istoria пьстръ къвнтеле зисе къ айвъ де мърте а доі върваді карі дн секъла лор аваѣ инфлннда чеа маі mare. Mirabó, ачест оратор mare, каре пела финеа виедеі саме тóте птеріле ші ле пьсесе, ка съ дндрентезе че а стрікат адекъ, съ реставілезе регатъл, възжнд къ авторітатеа слъвеште дн зі дн зі маі мълт, деперат зисъ пе дóга де мърте: „demagogii се vor bate ка съ днпардъ днтре сіне тренделе регатълзі!“ Ачесте доъ ценісрї, каре дъчаѣ секъла ші попоръла лор кзм враѣ, възжндъші фапта държмать стрігаръ: аколо знде е фржнтъ авторітатеа ші потестатеа, пъ маі е соіетате, ші партиделе се ват пе стренде. Еакъ ворвеле дн часъла де мърте а днвїлор върваді марї [ачі поменїці.] (Днкъвїндаре.)

(Ораторъл, але кървіа птерї днчел аї слъві, трече ла перїкъла че амерїндъ пе Франда де се ва адеце де председнте іаре ші Наполеон, ші днвїтъ пе колеції съї ка, днтднплжндъсе съ кадъ ревісізнеа, съ се цїпъ стржнс де констітүдізне аша кзм есте, зївжнд:) „Съ респектъм констітүдізнеа ші съ пе днгръдім къ легалітатеа; къчї о леце фїъ ші реа е маі възъ декжт нїчї о леце Съ фїм зпїці ші недеснърїці дн пьзіреа леції, ші съ пе артъм къ днлса днконтра а вер че амвїдізне ші рескъларе.“ (Аплас стомотос. Днкеїереа шедїндеї.)

17. Ізлїѣ. Зїоа а патра а десватерїлор деспре ревісізнеа констітүдізнеї дн Парїс.

Шедїнда ачеаста фъ фóрте стомотóсъ, къчї партиделе, ші ашме дреанта, пъ пьзіръ ка пьпъ ачї дїсчїнаїна. Дої ораторї репъвлїканї П. Дїспра ші маі алес В. Хьго спрїжнїръ пропосїдізіне лор

днконтра ревісізнеї къ нїште аргъмїнте атжт де днвїнгътóріе, днкът десватерїле се рїдікаръ ла о днвълдіне драматїкъ.

Дїспра декїаръ, къ монархїа е днпосївїлъ, къ ревісізнеа констітүдізнеї ар траде дъпъ сіне реалецера председнтелзі, ші фїїндкъ дрептърїле леапъдъ о асетепа реалецере, де ачеаа фаче тревзїндъ а се околі ревісізнеа.

Дъпъ Дъспра къвднтъ Lagochejaquelin, каре воїеште аз монархїѣ пьръ, аз репъвлїкъ; ел ледеа де адецере дела 31. Маїѣ (прїп каре вотъла зпїверсаа се ресгрїнѣ) о пзмеште антї-націоналъ, ші аеапъдъ ревісізнеа.

Дн фїне В Хьго, каре а мерс дн ачеастъ шедїндъ маі департе ші декжт репъвлїканїї чей естремї, атакъ прїнчїпїлз монархїк днтр'о къвжнтаре фóрте елокзентъ, дар преа днфокатъ, ші провóкъ къ ачеаста о тьрвзраре шї зп стомот грозав.

Шедїнда а дескїсо Дъспра, пе каре Ламартїн дндешерт дн ргъъ ка съї деа днтъїетате.

П. Дъспра: „Дакъ ме днкъмът а къвннта шї еї дн ачеастъ десватере лъгъ нїште ораторї атжт де марї, ачеаста о фак пептрь къ крез, къ репъвлїка че се прѣвеште пе сіне атжт де мълт днкът еа днгъдъе аї се дїспнта есістїнда дн фада Езронеї, прїп ачестеа десватерї пз пóте декжт съ къштіѣе днкъ маї мълт дн вазъ. Есте зп лъкръ невреднїк де талантъл чел mare ал опоратълзі тез преопїнанте (Берріе) де а дескрї къш а дескрїс їерї репъвлїка, къ атът маї въртос къ дъшпеалзі е ачела че маї днаште къ къдїва днї декїаръ де пе трївзпъ, къ е рїдікъла а днкїнзі репъвлїка днсодігъ пзмаї де конvente шї де гїлотїнъ. Ної сзнтем фїї конвентълазі, днсъ нїште фїї independenceї аї лзі. Пептрь пої конвентъла е о лъгътъ, шї дн верче лъптъ е жертвъ.“ (Гласрї дн дреанта: пъ десвїновъді Дъшпеата пе хенгерї.)

a da лъкрърипор ачеа дйречнзне, ка дптр' о позъ констгтантъ съ се адеагъ репрезентацїи роіаісігї, пентръ ка прїн ачеїа апої съ пзтецї декрета монархїа. Дпсъ десвїнацї кѣм съптем дп партиде*) тотдеазна се вор гъсі доъ каре се цїпъ кѣ репъвлїка дп контра челеї атреїа. (Р.д.с.) Токмаї пентръ ачеа еѣ прїн апелъцїзнеа теа дераптъ ла попор ам врѣт пе тот попоръа.“

Дп фїне Lagoshejaquelin декїаръ, кѣ ел' ва вота дп контра ревісізінеї дїн доъ ремеїзрї: дп тѣїз пентръ леѣа дела 31. Маїз, каре пе о парте тареа нацїанеї а лїпсіг о де есерцїдїзл дрептълї де съверанїтате, апої пентръ кѣ ачеаа пз ва авеа нїчї зп ресълат. „Ез, адаѣе ел, пз воїз прїн вота тѣз, съ таї тѣреск тѣрїа ачелора, карїї пз ажиторъа знеї апъсърї дїн афаръ, о преа таре мажорїтате дп фавѣреа констгцїзінеї ар пзтеа е дптревънїца ла рѣстѣрареа констгцїзінеї сгъдїгъ прїн ачеастъ мажорїтате.“

Дъпъ Lagoshejaquelin врѣ съ кзвїнтезе Базе, тот контрарї ла ревісізіне, дар лъсъ пе В. Хъго.

Кзвѣнтареа лѣї В. Хъго.

В. Хъго: Дпайнте де а їтра дп десватере, тревъе съ таї репет обїепдїзнеа че а фъкът о преопїнаптеле тѣз. Леѣа дела 31. Маїз стъ, 3 мїліѣне де алегъторї сѣнт стершї дїн лїстеле де адеѣере, зп евенїмент песте каре таї де парте пз те їн тїуз, дар каре се ва еспрѣвї кѣ глорїфїкцїзнеа вотаїзї зпїверсаа, чѣа че стъ дпкъ де їзре, дпсъ кѣм зїче опоратъа Гревї, есте сгързат де facto. Дрепт ачеаа пої пропонендїлор шї апърѣторїлор ревісізінеї де пзтем пзне дпайнте доъ дптревънїцїнї: Че вредї вої? Че постїдї вої? Вої вредї ревісізінеа констгцїзінеї? Прїн чїле? Прїн съверан? Дар знде е ел? Че адї фъкът вої дїн ел?

Тревъе се о репет. Констгцїзінеа с'а адѣс ла фїїндъ прїн вотаї зпїверсаа, шї вредї съ о скїтѣвацїї пе калеа дрептълї де адеѣере чѣлї тѣр дїпїг, вої п'аведї дрепт съ стрївацїї че а фъкът нацїзнеа дптреагъ. Вої вредї съ рѣстѣрнацїї констгцїзінеа прїн аша пзмїта Дѣаръ легалъ (Pays legal.***) Фадъ кѣ съверанїтатеа попоръалї вої вредї

*) Partida монархїкъ, а ordїнеї кѣм се пзтеште, есте десвїнатъ: дп леїгїмісігї карї вор пе Еурїк V, дп Орлеанїсігї, пе конт. де Парїс шї дп Бонапартїсігї карї вор пе Лъдовїк Бонапарѣ.

Nota trad.

**) Pays легал, ad. дѣаръ легалъ, ва се зїкъ; ачеї алегъторї дїн Франца, карї дъпъ леѣа дела 31. Маїз аз квалїгъдїле печесарїї спре а пзтеа есерса

їар съ о анъкацїї де кѣптъгїз фатала фїкцїзне а Дѣреї легале. Аста пз се поѣте. Песте пзцїа пої vom дїскѣта їар леѣа дела 31 Маїз, атзпчї vom провока дпцелендїзнеа вѣстръ, дпсъ шїнпъз атзпчї въ пзтем спзне кѣ фїкцїзнеа Дѣреї легале, каре дпкъ дпайнте де 1848 ера о стрѣмѣвтате, о недрептате, де атзпчї а ажънс а фї о їмпосївїлїтате. Дпсъ дп ачест момент, кѣнд леѣа дела 31 Маїз пз с'а штерс дпкъ, кѣнд, афаръ де ачеаа, таї есістъ шї алте лецї, конченъте тот дп ачѣа спїрїт шї пентръ ачѣлаш скоп, дїн каре еѣ воїз съ чїтезъ пзтаї леѣа дпконтра колпортѣреї**), леѣа дп контра дрептълї де ревісізінї, дп контра пресеї. Кѣтъ време вор есіста асѣла де лецї — еѣ въ спзп, кѣ верче дпчеркаре де а реведеа констгцїзізнеа пз ва ревісі. Нїменѣ пз се дпдоїеште кѣ есте опрїг а се вътъма артїк. 14 аа констгцїзінеї, аша дар вої, карї сѣнтедї, върѣадї серїѣшї, правтїчї, карї в'адї кѣккат пе modestїевъ, шї в'адї пз мїт върѣадї де стат, вої фъръ съ реведѣцї ресълататъа адї врѣт о десватере каре поѣте съ наскъ пзтаї фѣрѣере, съ дптердѣте пзтаї патїмї, съ лъдїаскъ въжтѣшїїле, съ атѣраскъ їнїмїле, съ дппедече негоцъа шї съ нїмїчї скъ їндъстриа. (Мїшкарѣ.) Дар де време че партїда ordїнеї, а пъчѣї, воїеште а тѣрѣзра Дѣара, шї еа е стѣпънъ дп Дѣаръ, де време че аша е пѣчѣреа еї, поїз шї еѣ а те въга дп десватереа ачеаста. Дпчен кѣ зршѣтѣреа декїеръцїзіне :

D. Фаллѣ шї Берріѣ рїдїче орї че протесте, деаампнтреле венїге преатѣрзїз, каре пз цот а штерѣе кѣте с'аз зїс шї с'аз сарїс де 2 анї, кѣ тѣте ачесте атакзрї дп контра репъвлїчѣї сѣнт дп окїї меї шї аї тѣгълор дпцелегъторїлор атдѣтеа їсвїрї

дрептъа актїв шї пѣсїв де адеѣере, саз де а адеѣе шї де а фї алашї депътацїї. Съз рѣстагръцїзіне а неа дрепт де а фї алес депъят франдъзла каре пѣвтїа даждїѣ анъзалъ 1000 франчї, шї ера дп вѣрстъ де 40 анї; їар дрепт де а адеѣе каре пѣвтїа 300 фр. шї ера дп вѣрстъ де 30 анї. Дъпъ револъцїзнеа дїн Ізлїз 1839 даждїа пентръ елїївїлїтате дела 1000 се скворъла 500 фр., шї вѣрста дела 40 ла 30 анї. Ачестїа, дпѣврѣкацїї кѣ дрептъа де а адеѣе шї де а фї алашї, формаз дпайнте де фѣврарїѣ 1848 Дѣара легалъ (Pays legal) дп Франца. Ѓар асгъзї чѣї че аз агрївцїзінеа прѣскрїсе прїн леѣа дела 31. Маїз.

Nota trad.

*) Дъпъ ачеастъ леѣе пз есте їертат а се пѣрта шї а се вїнде дїн касъ дп касъ кѣ пѣтеръла жѣрпалеле опосїдїонале.

Nota trad.

)

дпапоі, къ вор а стъзде дін тѣна попоръзлѣ фран-
дозеск ачеасгь карте а пропъширеі, къ ачеаста
гандеск, къ ачеаста ворвеск — ачеаста еъ нъ о
гот перчене, тревъзе съ о шъртъріесек къ шіраре.

Dampir: Нічі еъ нъ!

В. Хъго: Към въ нѣміді воі? Воі въ нѣміді
монархіѣ франдозеаскь, деці воі сѣитеді аі тре-
кътълѣ. (Дитреръпере; дн дреанта: тѣрвзраре,
ворвесте, ворвесте.) Нъ свитет поі ачеіа че ам
врѣт ачеасгь десватере. Сѣитеді даторі доіалігъдеі
вбестре акъм а о авеа, десватереа, депліа. С'а
аръват дитревъдізнеа: Монархіѣ саз репъвлікь.
Nimene нъ маі аре дрентъа а тракта ачеасгь дн-
тревъдізне нѣмаі пе жѣтътате. Еа neodixнесте
ѣиторъа. Аъ сосіг мінътъа, аі къта дрент дн
фацъ. Съ ворвѣм кіар. Доъ монархіѣ — еъ лас ла
о парте тѣте амърѣнтеле, тѣте че дн окіі кон-
трарііор меі, се паре а фі нѣмаі о трансідізне,
към е ѣксізнеа — доъ монархіѣ, зік, дши рідікь
капъа дн сѣс ка съ чеаръ конфіскъдізнеа репъ-
влічѣі. Ъна дін ачестеа е монархіа рінчіпівлѣі,
еа се нѣместе пе сіне монархіа лецітімъ; чеа
лаатъ есте монархіа глоріеі, еа се нѣместе пе
сіне днперіс.

Кдтева ворве мѣ се пар а фі ачі неапърате.
Еъ австраг дела рінчіпіві чеі есілаці. Пентрѣ
длаші еъ п'ам деклѣ компѣтіміре ші стімъ
към се къвіне непорочіреі, сімдімінте, карі ар фі
ші маі тарі, кънд нѣмі ар вені дн мінте къ есі-
лаціі днсъші свѣт къса непорочіреі лор рін
грешалеле лор. (Дітігъдізне.)

Ън глас: Аша ддѣ демъстрѣ рекъноштінда?

В. Хъго: Дѣпъ че ам преміс ачеаста, департе
де верче персоналігате, те афлѣ фацъ къ dogma
деспре регат. Еъ воіх черчетеа о къ тѣтъ лібертатеа
Філософіеі ші къ тѣтъ рігорозігатеа історіеі. Дн-
аінте де тѣте еъ негъ: къ ла поі регатъа, ар фі
зн рінчіп, регатъа ла поі а фост нѣмаі о фапгъ,
къ ачеаста ам зіс тот; деці ел нѣмаі е декът о
рѣівъ. Рінч вртаре дн Франца нъ маі е алгъ ле-
цітімігате декът дрептъа попоръзлѣ, ші дѣпъ ачеста
дрентъа отъзлѣ, саз лібертатеа. Іар а ворві де-
спре дрептърїле рецелъі, ва съ зікъ а ворві ворве
сечі де сенс. Днсъ воі пенъднд а ворві деспре
дрент, веді апела ла фапгъ, ла втілістѣ. Ачеаста
нъ преа е лѣкръ тѣред, ачеаста ва съ зікъ а ворві
лімба сервълѣі дн лок де ачеаа а домпълѣі. Аъ
дѣр веді зіче, нѣмаі дн регатѣ ера ставлігате,
демократіа есте стрікълѣре статълѣі?

Аш пѣтеа чіга історіа, днсъ, домпїлор, съ
рѣтъпнет пе лънгъ пресінте. Че а веді воі а дн-
пѣта репъвлічѣі. Рескъле? Днсъ ші монархіа леа
авт. Стареа фівандіалъ? Днсъ гѣвернъа репъ-
вліканїлор пѣтѣ нѣмаі

(Ачі текстъа дѣне каре се скѣсе аре лѣкѣпъ.)

Ън глас: Ел іа ла черчетаре одіръ сокотеліе
гѣвернълѣі провісоріс.

В. Хъго: Днсъ монархіа констігвдїоналъ есте
ачеаа че а пѣскочіт въздетеле челе марі. Монархіа
лецітімъ, каре de! ар фі съ фіе сінонімъ къ дн-
вїлшъгареа, регатъа чел де 15 секълі ѣккъ
ванкерог съъ Лъзовік ал XIV, към зіче Боало.

Ън глас: Дар асіпнателе репъвлічѣі?!

Алге гласрї: Днкеїереа! Днкеїереа!

В. Хъго: Съ рецендіѣ монархіа а вѣгат дн
възпар 350 де мїліоне рінч стрікарѣа монетеі,
ші ачеаста се днгъшпѣ днтр'о време кънд о слѣж-
нікъ те дінеа чінчї sous.

Гресло: Дар ен ворвеште ші де пенсівнїле че
регатъа ле да поедїлор! (Рдс песте тот.)

В. Хъго: Д Гресло амъдіт рінч жїзрале воїе-
ште съ факъ алъсізне ла пенсівнеа къ каре м'а
днвїат Карол X, ші пе каре еъ п'ам рїїміт о.

Гресло. Ба, Гресло фаче алъсізне ла пенсівнї
къ адеверат рїїмітѣ! (Рдс.)

Фаллѣ: Днгъдѣне ка съ зік ші еъ о ворвѣ.

В. Хъго: Днмнеата вреі съ повестешті о
фапгъ, че мѣ е дншї серве ште спре опѣре ші пе
каре маі віне воіх арѣтао еъ.

Тамісіе: Ноі сѣнтет рідікаці маі пресъс де
тѣте асте. (Рдс днделънгат.)

Фаллѣ: Еъ ам аскългат нѣвъ акъм пе D.
Хъго къ чеа маі адлнкъ тѣчере, ва ам дндемнат
ла ачеаста ші пе амїчіі меі. Днсъ воіх съ дн-
дрентез о фапгъ. D. Хъго зіче: къ п'а рїїміт
нічі одатъ пенсівне дела регат. —

В. Хъго (къ ідеалъ): Аста н'о зік. (Маре рдс.
Шедінда се днтреръне пентрѣ кдтева мінъте:)

Фаллѣ: Дакъ е аша, апоі п'ам нїміка де а
маі дндрента. (Рдсрї днделънгат.)

В. Хъго: Еъ рог пе опоравїлъ D. Фаллѣ ка
сѣшї іспрѣвѣаскъ ѣрасъа

Гласрї дін дреанта: Ел а зіс дестъа. (Рдс.)

Гласрї дін стѣнга: Ар фі віне ка Преседїн-
теле съ опрѣаскъ днтрерънерїле.

Преседїнтеле: Еъ опрѣс днтрерънерїле вїпъ
еле де знде ар вені, ші а фірт, къ дн ачеаста
дрѣанта ка ші стѣнга есте деонотрївъ вїноватъ!
(Протест сгомотос дін партеа сдлїдеі.)

Бу глас : Аста е о властѣтъцѣ.

Алте гласврѣ : Нямаѣ дреанта дитрерзпе.

Председителе : Ез потѣ съ доведеск, къ D. Schölicher ми D. Гровѣ дѣн стѣнга се невоѣска дѣ- дешерт а адъче ла тѣчере не амичѣй лор.

Schölicher : Ноѣ п'ам хотърдт съ асвѣзатѣм тóте.

Ламоридиѣ (кѣтрѣ стѣнга дѣторс) : Аша дар асвѣзатѣцѣ. (Мѣраре.)

Матеѣ дела Дром : Цеара не ва жѣдика.

Председителе : О фантѣ съврѣштѣ дѣ окѣй Цереѣ нѣ се ва пѣтеа нега.

В. Хѣго : Опоравѣла Дома Фаллѣ не сѣлеште ва съ дѣповорез адъпанца къ тревѣ прѣвате де але теле. (Ворвесте!) Ез воѣс фѣ сѣврѣ. Ацѣ рѣс, дар дѣмѣ ведѣ да ми мѣ дрептата. Ерам де 17 анѣ, ми ам пѣпѣкат вѣ том де поезѣе —

Гласврѣ дѣн дреанта : Астеа нѣле аѣ новестѣт одатѣ.

Гласврѣ дѣн стѣнга : Дитрерзперѣле аз ажпѣ несѣферѣте.

В. Хѣго : Пор не дѣтрерзпѣтор ва съ се пѣ- теаскѣ. (Лартѣ.) Рецеле Лѣдорѣк XVIII., каре ера вѣ реце дѣвѣдат, (Рѣс.) дѣн дѣндемаѣ съз, фѣрѣ съ'а фѣс рѣгат, кѣм пот доведѣ дѣн епѣстола лѣтѣ, ми а орѣндѣт дѣн лѣда са чеа прѣватѣ о пенсѣзне анѣалѣ де 2000 франчѣ, чеа че ам прѣимѣт. (Шонѣрѣ ми рѣсврѣ.) Кѣдѣ ва анѣ дѣпѣ ачеа съз Карол X. ченѣстра театрълѣ дѣмѣ опрѣ пѣса мѣа ѣнтѣзлатѣ „Marion Delorme.“ Ам дат ѣстанѣцѣ ла Рецеле, ка съ деа воѣс асе репрезента не шенѣ ачеа пѣсѣ. Рецеле Карол X. дѣтр'о епѣстола де кабинет фѣрте лѣнгѣмѣтѣре, деспре каре дѣмѣ воѣс адъче амѣнте пѣрѣреа къ тѣре пѣлѣчере, дѣмѣ ре- фѣсѣ черереа, адъбогѣ дѣсѣ лѣпѣгѣ ачеа ми вѣ ѣлет де мѣжѣ прѣн каре пенсѣзнеа мѣа дела 2000 фр., о рѣдѣкѣ ла 6000 фр. Ам скрѣс о епѣстола, чеа че тревѣе съ се афле дѣ мѣжѣле конѣтрѣлор мѣѣ, дѣн каре лѣапѣд ачест дарѣ, (Оф! Оф!) къчѣ ам врѣт съ мѣ пѣстрез лѣбертата мѣа Дѣсѣ мемѣорѣа рѣносатѣлѣ реце — Лѣдовѣк XVIII. — каре кредѣнѣчос жѣрѣмѣнтѣлѣ съз пѣзѣ пѣрѣреа неволатѣ конѣстѣтѣцѣзнеа, п'ам врѣт съ о ватѣм, лѣпѣдѣодѣсте ми де пенсѣзнеа лѣтѣ кънд ам трѣмѣс дѣапѣи не а лѣтѣ Карол X! (Мѣшкарѣ дѣндезѣватѣ.)

Гресло : Каре ва съ зѣкѣ : къ аѣ цѣнѣт не чеѣ 2000 фр. (Новѣ рѣсврѣ)

В. Хѣго : Аста е фанга, шѣдѣ мѣлѣтѣеск, къ мѣ аѣ дат окѣсѣзне а о дѣдрѣнта. — В'ам зѣс, дѣмѣнѣлор, къ монархѣа пѣртѣ дѣн сѣфлетѣа съз

таѣ мѣлѣт де о ванкерѣцѣ. Ашарѣ де стрѣкарѣеа ванѣлор, дѣн кѣрѣ де 60 анѣ Лѣдовѣк ал XV. а фѣ- лѣт де поѣорѣ ванкерѣцѣ (фалѣмент.) Кардѣнала Дѣзѣоа а дефѣнѣт рѣгатѣа аша : Рѣгатѣа есте вѣ гѣверн, каре е тѣре пѣнѣтрѣ къ ел пѣте фѣче декѣ- те орѣ ва вреа ванкерѣцѣ (фалѣмент.) (Рѣс дѣн стѣнга.) Вѣ дѣнѣрѣв акѣм че ванкерѣцѣ а фѣкѣт рѣпѣвѣлика дела 1848? Н'а фѣкѣт пѣчѣ о ванкерѣцѣ, къ тóтѣ дѣволадѣреа спре ачѣасѣа де кѣтрѣ о партѣ бѣрекарѣ (кѣтрѣ дреанта дѣторс). Кѣ че дѣвѣновѣ- цѣцѣ воѣ рѣпѣвѣлика, воѣ шампѣонѣлор рѣгатѣлѣтѣ, воѣ карѣ п'адѣ пѣтѣт а вѣ цѣнеа кѣрадѣ де сѣпѣтеле дѣн 1815? Воѣ не дѣнѣчат не ворѣдѣ де 1793, ез вѣ воѣс норѣвѣ де 1815! (Дѣн стѣнга : Фѣрте кѣне!) Че дар дѣнѣзѣадѣ воѣ астеѣ рѣпѣвѣлѣчѣ дѣн 1848? Дѣнѣзѣдѣнѣле рѣпѣдѣте не тóтѣ зѣоа : къ Лѣдрѣз Ролен аз трѣмѣс комѣсарѣ прѣн провинѣцѣ, дамѣа де 45 чѣнтѣме, ми адъпанѣтеле лѣкрѣторѣлор дѣн Лѣксѣпѣврѣ! Ах, Лѣксѣпѣврѣла есте пѣказѣа во- стрѣ!* Дар нѣ вѣ есте воѣ фѣрѣкъ къ вѣ ведѣ дѣ- тѣлѣнѣ дѣн ачѣа Лѣксѣпѣврѣ къ зѣмѣра зѣсѣлѣтѣ Ney? (Стрѣгѣрѣ де вѣраво дѣн стѣнга. Дѣнѣрѣзпѣрѣ а- прѣнеа дѣн дреанта.)

Рѣсѣрѣзѣ дѣнѣрѣзпѣле къ апрѣндѣре не орѣтор. (Дѣн стѣнга : Тѣчере, тѣчере!)

Гласврѣ дѣн дреанта : Дарѣ ми Дѣмѣнеата аѣ фѣст Перѣ ми аѣ шѣзѣт дѣн Лѣксѣпѣврѣ.

В. Хѣго : Дѣсѣ ез п'ам шѣзѣт дѣнѣре жѣдикѣ- торѣи карѣ аз осѣндѣт ла мѣрте не Ney.**)

Рѣсѣрѣзѣ дѣнѣрѣзпѣле депѣс не орѣтор фѣрте къ дѣфѣокарѣ. (Стѣнга : ла Ordine, ла Ordine!)

Председителе : Домѣзле Рѣсѣрѣзе, те провок ла ordine, ми ачѣасѣа се ва дѣнѣпрѣотокола!

В. Хѣго : Ез в'о декѣларѣ фѣрѣ амѣрѣдѣзне, къ воѣ нѣ кѣпѣштѣдѣ сѣмѣтомѣле тѣмѣзлѣтѣ. Воѣ ворѣдѣ де кѣдѣре амѣрѣндѣтѣре дѣнѣнѣрѣ поѣ, шѣтѣ, къ амѣрѣндѣ о кѣдѣре, дѣсѣ ачѣеа кѣдѣре е кѣдѣреа вѣострѣ. (Рѣс.) Фѣндѣкѣ дѣн Франѣа рѣгатѣа с'афѣл

*) Спре а дѣнѣтеле ачѣеастѣ ескѣламѣцѣзне а орѣторѣлѣтѣ, чѣтѣторѣла тревѣе сѣшѣ адъкѣ амѣнте : къ Лѣксѣпѣврѣла съз рѣдѣмѣла лѣтѣ Лѣдовѣк Фѣлѣн ера локѣла дѣн каре перѣи дѣмѣ цѣнеа шѣдѣнѣтеле, ми къ съз ачѣест реце форма де гѣверн ера кон- стѣтѣцѣоналѣ де сѣстема къ доѣ камѣре.

Nota trad.

**) Ney, зпѣла дѣн рѣнѣмѣдѣцѣ дѣнерѣалѣ аѣ лѣтѣ Наполеон, каре фѣз чѣл дѣнѣтѣлѣ а сѣрѣ съ спрѣжѣ- неаскѣ не Наполеон дѣн рѣкѣвѣрѣареа трѣнѣзлѣ Фран- цѣѣ кънд се сѣзѣл дѣн Елѣва, зпѣде дѣн есѣласѣ коа- лѣдѣцѣзнеа.

Nota trad.

да не се, вої стрігачі, къ Франца е пердътъ. Дар Франца е тот аша де пзтпте, ка ші маїнаїте, стрейші къноск фърте віне, нзмаї вої нъ вредї съо къпощтеї. Філософіа, индустріа ші літературя еї сьнт нзмаї ніште сїмтоте деосевїте але анархіеї? Вої въ жьдікаді не вої ішшівъ да ворвелє вьстрє: пої нъ сьнтем де вакъа ачеста. Да вої сьнтєді торці, в'о кончед. (Р.дс.) Вбї вредї съ реїнвіаді! (Р.дсрї днделзпгате.) Ав нъ въ ажнїде пьдєніїле че аїї пьдіт? Атьдіа реїї, прїнчїї, фетей стрьлчїте, копїї невіноваді рьтъчєск прїп стрїпнътате, еспнші ла тоть непорочїреа..... шї вої маї вредї а днтємеїа о новъ дїнастїеї?! Вої вредї съ въ днтърчєді іар да ачєл черк днфїорьтор карє дн. чєно къ номпа дїп Тьїлерї, къ фанфаре, къ сєрвьторї.

Гласрї да дреантa : Шї къ оде! (Р.дсрї.)

В. Хьго : Шї сьдршанїте къ есіїїа зьстор прїнчїї дьпъ че с'ав днчїнс къ тьсрї есчєнціопале, къ кълърї де констїтудїсне де опарте шї къ кълърї секретє де алта! Пєнтръ Дьмнезєв! дар піада не карє о кълкаді да тоте зїлєлє нъ въ спъне еа воъ нїміка? Батєді нзмаї къ нїчїорьл да ачєл лок..... (Днтрєрєперї фєрвїндї да дреантa шї стрїгьрї: Чєнсрь! Чєнсрь!

Прєсєдїнтєлє : Аста ва съ зїкъ а'шї батє жок де тоть къвїнда (Протєстьдїсне да стьнга.) Піада къ Ешафотьл лї Льдовїк ал XVI. нъ се дїне нїчї де констїтудїсне, нїчї де ревісієне, шї пої десва-тєм ревісієнеа.

В. Хьго : Днсь о арькьтърь де окїз да історїє тот днї ва фї ієртать.

Прєсєдїнтєлє : Дьмнеата стьлді дїп торпїнтєлєлор не торці.

В. Хьго : Кьт, Домїлор, аста е тратарєа дьпъ о днфрдраре а тєа атьт де таре, дьпъ че ворвїїх де фетей стрьлчїте, ва маї фєїнтє.

Гласрї да дреантa : Сьнт гогонї.

В. Хьго : Анадар нзмаї пот а чїта історїа, нъ атерїндїндьвъ, чї повьдїндьвъ? нъ маї пот а въ дескєперї : да Франца знде днчєне шї знде се сьдршанїте рєставїїрєа рєгатълї? Нъ въ маї пот зїчє : батєді къ нїчїорьл да локъа че естє а-прбне де вої, шї ва ешї ешафотьл лї Льдовїк ал XVI сьї фїакьрьл, да карє а фьдіт да есіїї Льдовїк ал XVIII.? (Прєа віне да стьнга.) Бьр-ваді дндємнатїчї, вої авєді де ачєстїа, нъ нєгьт, дїп сїнъа востръ съ сїлєск а днфїїнда о коалїдїєне а д-осевїтєлор інтєрєсє днврьжїтє. Днсь дьпъ ешафотьл лї Льдовїк ал XVI, дьпъ рєстьрнарєа лї Наполєон, дьпъ дємпа де мїраре точїтъ-

р а атьтор онїїнїшї, а атьтор фаштє лї се вор дескїдє окїї да фїне шї ачєлор інтєрєсє, ка съ ва-зъ : къ да Франца сїнгьрь рєпъвлїка нзмаї се маї цотє дїнеа! (Прєа віне, да стьнга.)

Опоравїїлє Бєрїє а зїс ієрї : Франца нъ се ва дєда нїчї одатъ къ рєпъвлїка. Домїлор, тог ачєаста с'а зїс шї маї днпїнтє къ 37 де апї, кънд Льдовїк ал XVIII. дєдє дьрєї о констїтудїсне шї кънд пєнтръ ачєаста да нзмїрь рєволудїонар. А-тзпчї дєспрє монархїа рєпрєсєнтатївъ зїчєаъ : еа естє вьпъ нзмаї пєнтръ Англїа, днтокмаї кьт зїк акьт дєспрє рєпъвлїкъ : еа естє вьпъ нзмаї пєн-тръ Америка. Зїчєаъ атзпчї : лїбєртатє де тїпар, трївїпъ ораторївъ, скрївєндї, сєтнълторї де тьр-вьрьрї (газєтарї), вьпъторї де портфолїї, опосї-дїєне..... нїчї одатъ Франца нъ се ва дєда къ де ачєстєа. Шї Франца с'а дєдат! (Нєгьдїє-нє да дреантa)

Гласрї да стьнга : Шї дндрєсїндї а зїчє нъ?

В. Хьго : Франца с'а дєдат къ форма де гьвєрп пардаєнтгарь, шї еа се ва дєда шї къ чєа рєпъ-влїканъ. Ачєаста нъ е дєкьт зп нас днпїнтє, шї нїміка маї тьлт (да стьнга : прєа віне); вінєлє пьклїк ва сьфєрї стронїгьрїлє де снзтъ рєпъвлї-канъ, кьт а рьвдат ісвїрїлє де вальрї констїтудїо-палє. Нєрьвдарєа прєтєнзївъ а попорьлї се ва домолї, кьт с'а домолїт ачєєа а вьргьрїєї. О на-дїєне таре кьт естє чєа францозъ дншї ва афла пьрзрєа чєнтръл сьї. Вої зїчєді адънандєлор по-поралє, къ сьнт сїмтоте де фїгьрї; пої днтр'а-чєлє нъ вєдєм дєкьт атьтєа сєтнє де вїацъ. (Стрї-гьрї де враво да стьнга.)

Еъ воїї акьт съ рєспїк кьсєлє адїгьдїєнєї днконтра рєпъвлїчєї. Воїї авєа съ ворвєск дє-спрє кондъкьторїї партїдєлор монархїчє къ вьрда-рєа чєа маї посїсілъ. Еъ стїмєз фьртє нє колє-дїї мєї (нє дєнзтаді), шї чєр ескьзъ дїп канъа локълї пєнтръ вєрчє еспрєсієнє маї аспръ а къвнъ-търєї мєлє.

Одїнєбръ се афлаъ роїалїстї вьпї. (Рьсрї.)

Гласрї да дреантa : Дьмнеата подї съ нє іс-торїєсєстї чє ва шї дєспрє ачєїа. (Нозє рьсрї)*

В. Хьго : Лїбєртатєа вресєї аді нїмічїт о, нъ кьтѡа вредї а нїмічї шї лїбєртатєа ворвїрєї? (Брзтпєрї.)

Прєсєдїнтєлє : Днтрєавъ нє Мішєл де Бьр-жє де е нїмічїтъ лїбєртатєа ворвїрєї? (Прєа віне.)

*) Адєкь : Шї тз ерї одатъ роїалїст. N. T.

Adnanca ретъне пързреа ачешаі, нѣмаі ораторіи се скѣмъ; Ораторъ дѣш формезъ не пѣвлѣкъ съ азиторіѣ.

Mixail de Бържѣ: Ceninga mea de іері нѣ се траце дела mine, чи дела зѣла din чеі маі маі допѣчі аі секълъзі 17, дела Боссет, каре зѣче токмаі дѣторс: къ адекъ азиторіи дѣш формезъ еі не ораторіи съі. (Преа віне дѣ стѣнга.)

Преседѣтеле: Адеверъ ретъне аша ші аша: дѣтре оратор ші азиторіи тревзе съ допѣаскъ піште консідеръцізні печесаріи. Еѣ ораторъзѣі нѣмаі атѣт пот съі зѣк: ворвесте аша, ка съ дѣ аскълте кѣзѣтареа. (Преа віне.) Еѣ деклар де імпосібіл а прокѣра фѣкѣрѣіа оратор ліпѣстеа тревзѣчѣосъ, дакъ дѣнсѣл дѣш ва ешѣ дѣн кѣвінде.

В. Хѣго: Дакъ Домнъ преседѣнте чѣтеазъ не Royer-Collard, атѣчѣ еѣ воіѣ чѣта не Cheridan, каре зѣче: „Дакъ преседѣтеле нѣмаі апѣръ не оратор, атѣчѣ лібертатеа ворвѣреі де не трѣзѣнъ е дѣсѣ.“ (Пѣчере дѣ стѣнга.)

Гласѣрѣ дѣ дреанта: Чѣ маі дѣчетеазъ одаѣте де а тот імпровіза.

В. Хѣго: Еѣ нѣ прѣтѣнъ съ фѣѣ трактат къ фавѣре, чи нѣмаі дѣпъ дрепгате. Дакъ нѣмаі есте лібертате де ворвѣре де не трѣзѣнъ, атѣчѣ ші еѣ воіѣ пѣрѣсі трѣзѣна.

Гласѣрѣ дѣ дреанта: Еа есістѣ, довадѣ къ дѣ есте іертат а маі ворвѣ дѣкѣ.

В. Х. Трѣзѣна ораторіѣ фѣръ лібертате ліпѣсте не оратор де тѣтѣ demnitatea. Еѣ зѣсеіѣ къ одініѣръ маі ераѣ роіалістѣ. —

Гласѣрѣ дѣ дреанта: Аста Дѣтѣеата тревзе съ о шѣіі маі віне, де време че те рѣдоіаі одаѣте ка роіаліст зелѣс.

В. Хѣго: Пѣрѣнциі пострѣ іаѣ кѣпоскѣт ші іаѣ вѣтѣт не атѣчѣ не кѣнд еі — роіалістѣ — кѣтезеаѣ ашѣ да не фадѣ прѣнципѣіле лор. Ачестѣ роіалістѣ ераѣ дѣкѣ кавалері; кѣнд есѣкѣні ресвоіѣл чѣвілѣі се лѣптаръ дѣ контра лѣі, дарнѣл апрѣнсеръ нѣчѣ одаѣте. Маріле еспрѣнде а ле револѣцізѣнеі франдозестѣ еі ле а веаѣ дѣаіпте, іар нѣ ла спате (еі пѣвеаѣ есперѣнга роіалістелор де астѣзі). Еі нѣ лѣваръ рола вѣлѣнеі, пѣптрѣ ка съ дѣшале не леѣ. Еі нѣ фѣраръ нѣчѣ одаѣте револѣцізѣнеі прѣнципѣле, пѣптрѣ ка съ ле дѣторкѣ дѣконтра еі; еі

воіаѣ съ о зѣдѣ, дар нѣ съ о фѣре. Ка вѣрѣадѣ вравѣ дѣш голѣръ пѣптрѣл дѣаіптеа перѣкѣлѣзѣі: Еі нѣ стрѣгаръ: Съ трѣіаскъ реѣеле, дѣпъ че ар фѣі стрѣгат таре съ трѣіаскъ репѣвлѣка! (Пѣчере дѣ стѣнга.)

Гласѣрѣ дѣ дреанта: Дар нѣмене пѣа стрѣгат аша де таре; „съ трѣіаскъ реѣеле,“ ка Дѣтѣеата.

В. Хѣго: Монархѣа франдозъ е тѣртѣ. Еа ера о фадѣтѣ, еа нѣмаі е че а фост, ші кѣ ачешастѣ са сѣршѣт.

Leo de Лаворде: Чер кѣзѣнт. (Рѣсѣрѣ.)

Фаллѣ: Дѣгѣдѣціі шѣі а фаче о обсерѣцізѣне. Гласѣрѣ дѣ стѣнга: Ба, ва!

Гласѣрѣ дѣ дреанта: Домнілор зѣтора ле е фрѣкѣ піскарѣва деконѣрѣі.

Бѣрѣхарт: Аша дар D. Фаллѣ аре прѣвілѣціѣ.

Маі нѣлте гласѣрѣ: Еа аре прѣвілѣціѣл талѣнтѣлѣі че вѣ ліпѣсте воѣ.

В. Хѣго: Домнілор! Сѣнт жѣрпале каре репрезѣнтѣ опінізѣнеа гѣверѣзѣлѣі. Ачесте не спѣн: Монархѣа а трѣкѣт, дар дѣпѣрѣіа е дѣкѣ ачѣ, ачешастѣ монархѣі е посѣбілѣ; есте монархѣа глѣрѣіѣ. Дар ен арѣтадѣ шѣі ші міе не ачешастѣ монархѣі а глѣрѣіѣ; зѣѣ, еѣ сѣнт кѣрѣос съ вѣз глѣрѣіа сѣв астѣ монархѣі. (D. Бѣрѣхарт стрѣгѣ: прѣвіне, прѣвіне!) Че вѣз дѣаіптеа окілор. Тѣте ліберѣціле пѣстрѣ прѣдате; вогѣл зѣіверсал сѣтѣт; манѣфѣстѣцізѣні соціалістѣче каре аѣ съ се сѣршешаскъ дѣ дѣпѣрѣі; зѣн жок пѣдѣршѣрѣіт де іптрѣціі, амѣстѣкат дѣ адмѣнѣстрѣцізѣне; реформѣ атѣпнате ші пѣрѣсіте; дѣждѣі грѣле тѣреѣ рѣдікатѣ; зѣна а трѣіа дѣн Франца сѣв старѣа де асѣдѣі, Парѣс ші Ліон сѣв прѣвѣціѣре поліціѣнеаскъ, амнѣстѣіа денѣгатѣ, омѣнѣ пѣтрѣзѣціі дѣ кѣсѣтате зѣнде пѣар фѣі сѣ пѣтрѣзеаскъ нѣчѣ мадрѣде. (Стѣнга: Браво! дреанта аста е інѣам; тѣте ле аѣ де копіат де маі пѣаіпте, е о крѣітѣ прѣкѣцѣтатѣ.)

Преседѣтеле: Ораторъ дѣ доведѣсте деажѣне, къ дѣкаі трѣзѣна о ліберѣ. (Аскѣлатѣі, преа віне.)

(Ва зрѣта.)